

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Vásárhelyi Pál Építőmérnöki és Földtudományi
Doktori Iskola

MAB-kód: D142

Az akkreditációs monitoreljárásban közreműködő
látogató bizottság jelentése

*A MAB Testülete 2024. február 23-i ülésén hozott
2024/2/X/2/1. sz. határozat melléklete*

Tartalomjegyzék

I. Előzmények.....	3
II. A látogató bizottság javaslata az akkreditációt illetően.....	3
III. A monitorfeltételekkel kapcsolatos intézkedések értékelése	4
ESG 1.1 Minőségbiztosítási politika.....	4
ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése	5
ESG 1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés	5
ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése.....	5
ESG 1.5 Oktatók	6
ESG 1.6 Tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások	6
ESG 1.7 Információkezelés.....	6
ESG 1.8 Nyilvános információk.....	6
IV. Látogató Bizottság.....	7
V. Melléklet.....	8
V.1 Értékelőlap	8

I. Előzmények

A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság (továbbiakban: MAB) a felsőoktatási minőségbiztosítás európai sztenderdjei (Standards and Guidelines in the European Higher Education Area, ESG) alapján értékelte a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen működő Vásárhelyi Pál Építőmérnöki és Földtudományi Doktori Iskola (D142) minőségbiztosítási rendszerét. Ennek eredményeként a MAB Testülete 2021/10/VIII/1/1. sz. határozatával 2023 telén lefolytatandó monitorvizsgálat mellett akkreditálta 2026. november 26-ig.

A doktori iskola határidőre megküldte a monitoreljáráshoz szükséges beszámolót.

II. A látogató bizottság javaslata az akkreditációt illetően

A Látogató Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) a DI által benyújtott monitorbeszámoló, és az ahhoz kapcsolódó dokumentumok áttekintése alapján nem találta szükségesnek kiegészítő helyszíni látogatás/online interjúk lefolytatását.

A Bizottság megállapítja, hogy a DI a monitorfeltételekben megnevezett hiányosságokat túlnyomó részben kiküszöbölte, valamint a megtett intézkedések előre mutatnak. Mindennek háttérben arra a tényre is figyelemmel kell lenni, hogy az Egyetem a közelmúltban lezajlott intézményakkreditációs eljárása során feltárt fejlesztendő területekre vonatkozóan megkezdte intézkedéseit, amelyekbe a doktori iskolák is becsatlakoztak. Jelenleg az állapítható meg, hogy a monitorfeltételek teljesüléshez szükséges keretszabályok már rendelkezésre állnak és megkezdődött azok gyakorlatba történő implementálása. Külön kiemелendő, hogy a DI ezen felül a jelentésben megfogalmazott ajánlásokra is reagált és ezek figyelembevételével további fejlesztéseket, módosításokat végzett.

A Bizottság az előírt hat monitorfeltétel teljesítését három esetben megfelelőnek, három esetben részlegesen megfelelőnek találta. Megjegyzendő, hogy a megfelelt szint alatt értékelt fejlesztések teljesítése nem igényel jelentősebb erőfeszítést, az akkreditáció érvényességének fenntartását nem befolyásolja.

A Bizottság az egyes monitorfeltételek értékelésénél jelezte további észrevételeit és javaslatait, amelyek támogatólag kívánnak hozzájárulni a megkezdett fejlesztési tevékenységhez.

A Bizottság a Vásárhelyi Pál Építőmérnöki és Földtudományi Doktori Iskola monitorbeszámolóját elfogadja és javasolja az akkreditációs hatály fenntartását.

III. A monitorfeltételekkel kapcsolatos intézkedések értékelése

ESG 1.1 Minőségbiztosítási politika

A DI Működési szabályzatában rögzítette a működési folyamataihoz kapcsolódó indikátorok körét, amelyeket évente a DIT értékeli (fokozatszerzések; komplex vizsgát tevők száma, aránya a felvettekhez képest, a vizsgák sikeressége, doktoranduszok oktatási terhe [kredit], doktori tárgyak felvétele, a tárgyakat felvevők létszáma, a tanszéki szemináriumok működése). Ez a tevékenység a 2022. évre vonatkozóan elkészült, a DI honlapján az erről szóló értékelő beszámoló elérhető. Helyesnek értékelhető az a szabályozási elem is, miszerint ezen indikátorok eredményei a céloktól tartósan eltérően alakulnak, az érintettek (oktatók, témavezetők, tanszékvezetők) bevonásával intézkedési terv kidolgozására kerül sor.

A szabályzat folytatásában az áll, hogy az indikátorok kívánatos értékére a DI Tanácsa stratégiai célokat határoz meg, melyeket öt évente felülvizsgál. Erre vonatkozóan a monitorbeszámolóban nem történik utalás, így nem állapítható meg egyértelműen, hogy mit tekint a DI saját stratégiai céljainak, és ezek hol és hogyan kapcsolódnak az intézményi szintű stratégiai célokhoz. A célképzés folyamata a DI szintjén egyelőre még nem átlátható, csupán az eredmények váltak megismerhetővé a Bizottság számára. Továbbá az a gyakorlat sem ismerhető meg meg, hogy az eredmények milyen mechanizmuson keresztül kerülnek visszacsatolásra a működési folyamatokba.

Tekintettel arra, hogy az intézményben az utóbbi időben kezdődött meg, és fokozatosan alakul át az intézményi szintű minőségfejlesztési tevékenység, ezért vélhetően e folyamat részeként a jövőben, felmenő rendszerben válnak majd tényszerűen megismerhetővé a DI ezirányú tevékenységei is, amelyek értékelésére a következő akkreditációs eljárás keretében nyílik majd lehetőség. Mindezek alapján e monitorfeltétel teljesülése részlegesen megfeleltnek értékelhető.

A DI gondoskodott arról a monitorfeltétel teljesítéséről is, hogy az intézményi szintű minőségbiztosítási tevékenységekhez közvetlenül bekapcsolódjon, és megválasztásra került a DI minőségbiztosítási tevékenységeinek koordinátora. A DI Működési Szabályzatában rögzítette, hogy *"A Doktori Iskola a minőségbiztosítási tevékenységeinek koordinálásáért az Építőmérnöki Kar vezető oktatói közül felelőst választ. A felelős nevét a Doktori Iskola honlapján közzéteszi."* Ennek a DI eleget tett, azonban meg kell jegyezni, hogy a DI Minőségbiztosítási Szabályzat és Eljárásrend dokumentuma 2019. évi, jelen monitoreljárás időpontjáig még nem került frissítésre, így ez a koordinátori pozíció sem került rögzítésre, amit a DI-nek pótolni szükséges. Összességében az e monitorfeltétel teljesítésére vonatkozó intézkedést a Bizottság megfeleltnek értékeli.

ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése

A DI a 2022. évi Képzési Programban a társszerzős publikációk esetében a szerzők tényleges szakmai hozzájárulása alapján biztosítja a publikációért járó kreditpontok megosztását, a számítás módját, a megszerezhető kreditértékeket egyértelműen bemutatják. Az erre vonatkozó monitorfeltétel teljesítését a Bizottság *megfeleltnek* értékeli.

A DI a honlapján elérhető tantárgyi listát frissítette (2023.10.10-i dátummal), amiben a kurzusok nevére kattintva, beágyazott linken érhetőek el a tantárgyi tematikák. A felsorolt és a DI által elfogadott tárgyak listája részletes. Ugyanakkor a linken keresztül elérhető tematikák magas arányban csak angol nyelven érhetőek el, holott a leírásban azok magyar elnevezését is feltüntették, míg kifejezetten a magyar névre keresve nem minden esetben érhetőek el ezen tematikák. Megállapítható, hogy a tantárgyi tematikák ellentmondásosak, hiányosak. Több helyen szerepel, hogy kontaktórák nélküli a tárgy, majd megadják az adott kontaktóra számát. Ezenkívül a listában szerepelnek BSc és MSc szakos, ott kötelező tárgyak is, nem egyértelmű ezek helye a doktoranduszi követelmények között. A Bizottság szükségesnek tartaná az egyes doktori programokhoz kapcsolódó kötelezően választható és választható tantárgyak megjelölését is. Nem érhető el továbbá a kötelező (törzs)tárgyak listája, ami a hallgatók féléves előrehaladásának tervezését segítené. Fentiek alapján javasolt a tantárgyi tematikák alapos áttekintése és a koherencia megteremtése, az ellentmondások felszámolása. Összességében a monitorfeltétel teljesítése *részlegesen megfeleltnek* értékelhető.

ESG 1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés

A DI a 2022-ben elfogadott Képzési Programban rögzítette a doktoranduszok oktatással szerezhető maximális kreditjeinek számát, ezzel lehetővé téve a munkaterhelés mérséklését. Megfogalmazták, hogy az oktatási tevékenységbe a kontaktórákon kívül beleértendő a felkészülés, illetve a teljesítményértékelés során ráfordított idő is. Ezzel a korábbi, a doktoranduszok esélyegyenlőségét sértő lehetőséget mérsékeltek. Az erre vonatkozó monitorfeltétel teljesítését a Bizottság *megfeleltnek* értékeli.

ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képzítés odaítélése

A Bizottság ezen a területen nem fogalmazott meg monitorfeltételt.

ESG 1.5 Oktatók

A Bizottság ezen a területen nem fogalmazott meg monitorfeltételt.

ESG 1.6 Tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások

A Bizottság ezen a területen nem fogalmazott meg monitorfeltételt.

ESG 1.7 Információkezelés

Monitorfeltételként került meghatározásra, hogy a DI-ben készülő különféle adatelemzések, beszámolók eredményei alapján kerüljenek megfogalmazásra olyan intézkedési tervek, amelyekben a megoldandó feladatokhoz határidő, felelős, erőforrásigény is szerepeljen, megteremtve ezáltal a visszaellenőrzés és visszacsatolás feltételrendszerét a működési folyamatokba, amit folyamatosan biztosítani szükséges. Ezzel kapcsolatban a DI monitorbeszámolója felmenő rendszerben vetíti előre az e területen tervezett tevékenységek megvalósítását, amit a DI Működési Szabályzatában így rögzítenek: „A (...) *indikátorokat a DIT évente értékeli, a céloktól való tartós elmaradás esetén az érintettek (oktatók, témavezetők, tanszékvezetők) bevonásával intézkedési tervet dolgoz ki.*” Továbbá „*...indikátorok kívánatos értékére a DIT stratégiai célokat határoz meg, melyeket öt évente felülvizsgál.*” Erre vonatkozóan konkrét példák egyelőre még nem azonosíthatók, de a megkezdett és tervezett intézkedések előremutatóak, és felmenő rendszerben tud a teljeskörűség érvényre jutni e problémakör kezelése kapcsán. Mindezek alapján e monitorfeltétel teljesülése *részlegesen megfeleltnek* értékelhető.

ESG 1.8 Nyilvános információk

A Bizottság ezen a területen nem fogalmazott meg monitorfeltételt.

IV. Látogató Bizottság

A Bizottságot a MAB Testülete nevezte ki 2021. május 28-i ülésén, és a következő tagokból áll:

Elnök: Kiss László, kutatóprofesszor, Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont

Tagok:

Dorogi Zoltán, doktorandusz, Budapesti Corvinus Egyetem

Kuti Rajmund, egyetemi tanár, Széchenyi István Egyetem

Miskolciné Mikáczó Andrea, egyetemi docens, Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság Titkársága részéről kijelölt szakreferens:
Dányi Beatrix

V. Melléklet

V.1 Értékelőlap

SZTENDERD	Monitorfeltételek a MAB Testület 2021/10/VIII/1/1. sz. határozata alapján	MEGFELELT	RÉSZLEGESEN MEGFELELT	NEM FELEL MEG
1.1 Minőségbiztosítási politika	A DI valamennyi működési folyamatát lefedően, határozott időszakra (1-3 év) vonatkozóan fogalmazzon meg a jelenleginél konkrétabb és részletesebb minőségcélokat, azokhoz kapcsolható számszerű, mérhető indikátorokat, és gondoskodni szükséges azok folyamatos után követéséről, értékeléséről és az eredményeknek a működési folyamatokba történő visszacsatolási mechanizmusainak kialakításáról.		X	
	Az intézményi minőségbiztosítási tevékenységbe ágyazottan, azzal összehangoltan szükséges biztosítani a DI minőségbiztosítási tevékenységeinek naprakész ellátásáért, felügyeletéért felelős szakmai szervezeti háttérrel.	X		
1.2, 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése	Javasolt a publikációs kreditelismerések felülvizsgálata a társszerzős cikkek esetében, a tényleges szerzői közreműködési arányok figyelembevételével.	X		
	Szükséges frissíteni és a tematikákkal bővíteni a tantárgyak listáját a DI honlapján.		X	
1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés	A doktorandusz óraterhelés mérséklése, illetve tanszékfüggő jellegéből fakadó esélyegyenlőséget sértő gyakorlatának megszüntetése.	X		

SZTENDERD	Monitorfeltételek a MAB Testület 2021/10/VIII/1/1. sz. határozata alapján	MEGFELELT	RÉSZLEGESEN MEGFELELT	NEM FELEL MEG
1.7 Információkezelés	A DI-ben készülő különféle adatelemzések, beszámolók eredményei alapján kerüljenek megfogalmazásra olyan intézkedési tervek, amelyekben a megoldandó feladatokhoz határidő, felelős, erőforrásigény is szerepeljen, megteremtve ezáltal a visszaellenőrzés és visszacsatolás feltételrendszerét a működési folyamatokba, amit folyamatosan biztosítani szükséges.		X	